



Remissvar på SOU 2025:46 "Tryggare idrottsarrangemang"

ALLMÄNT

Regeringen tillsatte år 2023 en utredning beträffande säkerhet inom idrotten. Utredningens uppdrag (dir. 2023:165) hade som uppgift att överväga och föreslå åtgärder som syftar till att motverka brott och ordningsstörningar vid idrottsarrangemang.

Hockeysupporterunionen (vidare benämnt som HSU) verkar för svenska ishockeysupportrar och för deras talan i en ständig debatt om svensk ishockeys utveckling tillsammans med berörda samverkansparter. Samtidigt har HSU tagit sig an ett åtagande att främja en ansvarstagande, positiv och mångfaldig läktarkultur. När en utredning som berör detta publiceras är det därför viktigt att vi kommer med synpunkter på de delar som aktivt motarbetar en positiv utveckling på ovan nämnda områden.

Det är viktigt att svenska ishockeymatcher är trygga arrangemang att besöka och HSU ställer sig positiva till att säkerhetsarbetet runt arrangemangen är under kontinuerlig utveckling för att motverka ordningsstörningar. Det är dock viktigt att de åtgärder som föreslås står i proportion till de förseelser som sker samt att svensk supporterkultur eller ishockey inte drabbas negativt till följd av oproportionerliga åtgärder.

Svensk supporterkultur har under senare tid varit på den politiska agendan och tagit stor plats i samhällsdebatten. HSU hyser en stor rädsla för att svensk supporterkultur skall falla offer för symbolpolitik och uppmanar beslutsfattare till att ta beslut baserade på forskning.



SYNPUNKTER

HSU har i utredningen identifierat flera förslag som vi inte anser vara forskningsbaserade, proportionerliga eller rimliga utifrån hur svensk ishockey samt är uppbyggd. Synpunkterna kommer att presenteras och redogörs för tematiskt utifrån underrubriker, en sammanfattning av synpunkterna följer nedan.

SAMMANFATTNING

- Vi ser en risk med att kollektiv bestraffning kommer användas.
- Det finns ingen evidens till att hårdare straff skall ge en minskad problematik, den forskning som finns visar på att detta leder till en ökad problematik. I betänkandet presenteras inte ett underlag för hur vanligt förekommande de brottsliga aktionerna är utan de förslag på åtgärder som lämnas står helt utan proportionalitet till hur vanligt förekommande de är.
- Betänkandet presenterar en bild av att det är farligt och otryggt att gå på idrottsevenemang. Ett påstående där ett övergripande underlag varken presenteras eller existerar.
- Betänkandet lämnar en kriminalisering av osjälvtändiga brottsformer som förslag. Ett förslag som öppnar en gråzon för godtycklig tillämpning.
- Genomgående anser vi att supporterkollektivet och besökare på svenska idrottsarrangemang benämns som potentiella gärningspersoner, något som inte speglar verkligheten.
- I betänkandet går det även att utröna att kollektiv bestraffning anses som lämplig metod vid enskilda individers handlande. HSU ställer sig frågande till hur svensk supporterkultur kan särbehandlas i den här frågan politiskt och på vilka grunder supportrar ska behandlas annorlunda till följd av enskilda individers handlingar?



OTRYGGA IDROTTSARRANGEMANG

I utredningen presenteras en bild av idrottsarrangemang som otrygga samt inger en bild av att det finns en generell uppfattning om att besöka idrottsarrangemang anses otryggt. HSU ifrågasätter bilden av idrottsarrangemang som otrygga, en bild som saknar stöd i statistiken och inte speglar publikens faktiska upplevelse. Besöksiffror i såväl SHL som Hockeyallsvenskan fortsätter att öka vilket tyder på en upplevd trygghet.

HSU menar även att utredningen förstärker en negativ bild som drivs av media, detta utan att redovisa omfattningen av ordningsstörningar eller att slutsatser baseras på besökarens egna uppfattningar. Vi ser idrotten som en positiv och brottsförebyggande kraft och betonar vikten av samarbete med klubbar, supportrar och föreningar för att ytterligare stärka tryggheten vid idrottsarrangemang.

OSJÄLVSTÄNDIGA BROTTSFORMER

HSU är bekymrade över att föreslagna lagändringar angående kriminaliseringen av osjälvständiga brottsformer inte enbart är problematiskt rent juridiskt utan också riskerar leda till en godtycklig tillämpning i praktiken. Vi har idag en supporterkultur som misstänkliggörs och vanliga supportrar benämns som potentiella ordningsstörare. Kriminaliseringen av osjälvständiga brottsformer skapar gråzoner där polis ges oproportionerliga befogenheter att ingripa, inte enbart mot de individer som utför störningen utan kollektivet.

När förslagen saknar tydliga rekvisit så suddas även gränsen ut för supportrar över vad som är tillåtet, exempelvis kan bärandet av en halsduk räknas som ett försök till maskering eller viftandet av en flagga till detsamma. Det är inte supportrars ansvar att försöka lista ut vilka bedömningskriterier som polisen och övrig säkerhetspersonal tänker använda sig av för dagen. HSU anser att den här typen av lagförslag inte kan anses vara rättssäkra och i längden riskerar de snarare att öka otryggheten vid evenemang då förtroendet för rättsväsendet riskerar att minska.

HÅRDARE STRAFF

Utredningen föreslår genomgående skärpta straff för att öka tryggheten vid idrottsarrangemang, detta utan att stöd från relevant forskning. Forskning visar att straffskärpningar sällan har en avskräckande effekt eller leder till minskad brottslighet. Den forskning som finns visar att hårdare straff, särskilt för unga, riskerar att förstärka



kriminell identitet och i vissa fall öka återfall till brottslighet. Trots detta saknas i betänkandet belägg för att åtgärder som fängelsestraff eller arrangörsavstängningar skulle vara effektiva brottsförebyggande metoder.

HSU upplever att utredningen har en tydlig inriktning på repressiva åtgärder, utan att presentera alternativa eller kompletterande insatser som kan främja trygghet vid idrottsarrangemangen. Det saknas även förslag som bygger på samverkan eller socialt förebyggande arbete. HSU förespråkar ett långsiktigt trygghetsskapande arbete med ökad dialog och samarbete mellan klubbar, supportrar och relevanta myndigheter, snarare än att ensidigt förlita sig på hårdare straff som metod.

KAMERAÖVERVAKNING, PERSONUPPGIFTSBEHANDLING & IDENTIFIERING

En av åtgärderna som föreslås i utredningen är krav på identifiering vid insläpp till idrottsevenemang i syfte att motverka överträdelser av arrangörsavstängningar. Det saknas dock statistik över hur ofta sådana överträdelser faktiskt förekommer, vilket gör det svårt att bedöma om åtgärden är proportionerlig i förhållande till problemet. Utan statistik är det inte möjligt att avgöra om ingreppet i den personliga integriteten är motiverat.

I svensk ishockey är det dessutom vanligt att kommuner är helt eller delvis ägare till arenor, vilket väcker frågor kring ansvarsfördelningen i hanteringen av känsliga personuppgifter. De förslag som gäller både insamling av kameramaterial samt personuppgifter saknar en ansvarsfördelning mellan kommun, arenaägare och idrottsförening i utredningen. När en tydlig ansvarsfördelning saknas finns en påtaglig risk för brister i dataskydd och integritetsskydd. Den enskilda personens rättigheter enligt GDPR måste tas i beaktning i de här frågorna.

Flertalet ishockeylag i det professionella seriesystemet har idag en begränsad ekonomi samt härstammar också från mindre kommuner som även de har begränsade resurser. Ett lagförslag som leder till ökat ansvar utifrån insamlat kameramaterial samt personuppgiftsbehandling kommer vara resurskrävande för idrottsföreningar och kommuner med redan begränsad ekonomi. Resurser som då kan användas till investeringar i förebyggande säkerhetsarbete eller ungdomsidrott.

KAMERAÖVERVAKNING VID TIFOFIX

I utredningen ser HSU hur supporterkollektivet misstänkliggörs där det i textform går att se att en talar om alla supportrar som benägna att begå kriminella handlingar. Vidare presenteras en åtgärd som skulle innebära att



tifofix kameraövervakas. I utredningen anges följande " Även om vi från förenings- och supporterhåll mötts av uppfattningen att pyroteknik och andra vid match otillåtna föremål inte tas in vid tifo-fix kan det inte uteslutas att detta förekommer." (SOU 2025:46, s.370). I detta stycke konkretiseras misstänklighöret då man talar om en grupp supportrar som bidrar till en positiv läktarupplevelse för besökare i våra olika arenor.

Det saknas helt bevis för att det är under tifofix som pyroteknik införs i arenan. Att använda kameraövervakning är en integritetskränkning som inte står i paritet till vad man vill uppnå. Hockeysupporterunionen vänder sig emot att man misstänkliggör supportrar på så lösa grunder som att en "... inte kan utesluta att pyroteknik förs in denna väg" (SOU 2025:46 s.370). Sammanfattningsvis anser vi att intrånget i den personliga integriteten inte står i paritet med utredarnas problembeskrivning.

SUMMERING

I Sverige och internationellt lyfts i dag den svenska supporterkulturen fram som något positivt, med stark stämning, engagemang och kreativa tifon. HSU varnar för att de föreslagna åtgärderna riskerar att allvarligt skada denna unika kultur. När vanliga supportrar beskrivs som potentiella gärningsmän genomgående i utredningen och de förslag som presenteras till stor del är varken proportionerliga eller rättssäkra har vi en oro för att klyftan mellan rättsväsendet och supportrar kommer öka.

HSU har med egna ögon under föregående säsong sett hur kollektiva bestraffningar tilldelats där vanliga supportrar drabbats negativt av enskilda individers handlingar. Kollektiva bestraffningar som metod för att minska ordningsstörningar har inte löst problematiken utan har snarare skapat splittringar mellan supportrar, rättsväsende samt föreningar. Något som kan resultera i att arrangemangen upplevs som otrygga att besöka, den otrygghet som utredningen vill motverka.

- Hockeysupporterunionen